

Ärende: VM135:00/2016 VM/2245/00.01.00.01/2016

## **Ensisijaisesti sähköisesti tarjottavien palvelujen tiekartta -työryhmän lainmuutostarpeita koskeva työryhmäraportti**

### **Lausunnonantajan lausunto**

**Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään**

Svenska Finlands folkting tar i enlighet med sitt lagstadgade uppdrag (1331/2003) ställning till arbetsgruppens rapport.

I kapitel 4 finns en genomgång av bestämmelser i grundlagen som har relevans för elektronisk ärendehantering. Det saknas emellertid information om språkliga rättigheter och skyldigheter enligt grundlagen. Folktinget hänvisar i det följande till vissa bestämmelser av central betydelse.

Enligt 6 § 2 mom. i grundlagen får ingen utan godtagbart skäl särbehandlas på grund av språk.

Enligt 17 § 2 mom. i grundlagen ska vars och ens rätt att hos domstol och andra myndigheter i egen sak använda sitt eget språk, antingen finska eller svenska, samt att få expeditioner på detta språk tryggas genom lag. Det allmänna ska tillgodose landets finskspråkiga och svenskspråkiga befolknings kulturella och samhällseliga behov enligt lika grunder.

De grundläggande språkliga rättigheterna innefattar bland annat rätten att använda det egna språket, rätten till språklig likabehandling av myndigheter, rätten att få all väsentlig information från myndigheterna på det egna språket och rätten till samhällseligt deltagande på det egna språket.

Enligt 21 § 2 mom. i grundlagen ska garantier för vars och ens rätt till en rättvis rättegång och god förvaltning tryggas genom lag.

Ett villkor för god förvaltning är att myndigheten säkerställer de grundläggande språkliga rättigheterna, oberoende av om individens språk är finska eller svenska. Principerna för god förvaltning ska tillmätas betydelse i all verksamhet inom den offentliga förvaltningen.

Det allmänna ska enligt 22 § i grundlagen se till att de grundläggande fri- och rättigheterna tillgodoses, vilket omfattar även de grundläggande språkliga rättigheterna.

Folktinget hänvisar till att de språkliga rättigheterna preciseras i språklagen (423/2003), enligt vilken var och en har rätt att använda finska eller svenska i kontakter med statliga myndigheter och tvåspråkiga kommunala myndigheter. Myndigheterna ska i sin verksamhet självant se till att individens språkliga rättigheter förverkligas i praktiken. Information som statliga och kommunala myndigheter riktar till allmänheten ska ges på finska och svenska i tvåspråkiga kommuner.

#### Folktingets ställningstagande

Folktinget konstaterar att digitaliseringen av de offentliga tjänsterna är ett genomgående tema i de flesta av regeringens spetsprojekt. Det är enligt Folktinget otvetydigt att de språkliga rättigheterna bör tillgodoses med stöd av lagstiftningen på motsvarande sätt som traditionella myndighetstjänster. Tvåspråkigheten bör beaktas redan från början för att de digitala tjänsterna ska svara mot de språkliga rättigheterna.

När service och information digitaliseras finns det en risk för att avståndet mellan enskilda personer och den ansvariga myndigheten ökar, vilket leder till att det blir svårare för enskilda att bevaka sina rättigheter. Särskilt gäller det här vissa befolkningsgrupper, som inte har digital erfarenhet från tidigare. Då de digitala tjänsterna utvecklas måste det därför finnas en klar planering för hur rätten till service på eget språk ska säkerställas i de tekniska lösningarna. Samtidigt måste det reserveras tillräcklig finansiering för att tjänsterna ska fungera likvärdigt på både finska och svenska.

Folktinget förutsätter att alla elektroniska tjänster som ingår i de statliga myndigheternas samt de tvåspråkiga kommunernas och samkommunernas tjänster planeras och verkställs så att de fungerar fullständigt på både finska och svenska. Detta gäller således också de tvåspråkiga landskapen, som inleder sin verksamhet år 2020.

Med tanke på den fortsatta beredningen hänvisar Folktinget till ytterligare information om digitala tjänster på finska och svenska, som finns i bl.a.:

- JHS-rekommendationerna, JHS 190: Planering och utveckling av webbtjänster för den offentliga förvaltningen (13.6.2014)
- Statsrådets nationalspråksstrategi (4/2012)
- Handlingsplan för nationalspråksstrategin (13/2017)
- Statsrådets berättelse om tillämpningen av språklagstiftningen 2013

Folktinget ber ministeriet beakta de ställningstaganden som ingår i detta utlåtande och konstaterar att en eventuell översyn av ändringar i lagstiftningen också bör omfatta de lagar som har betydelse för språkliga rättigheter och skyldigheter.

Beijar Kristina  
Svenska Finlands folkting